

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobkyně: **T. T. D.**, narozená dne
bytem
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem
se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí České republiky**
Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2024, č. j. 109390-2/2024-MZV/OPL,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Usnesením Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „*zastupitelský úřad*“) ze dne 15. 2. 2024, č. j. 1003-4/2024-MZV/HANOKO (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), byla zamítnuta žádost žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o dlouhodobý
pobyt
dle

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

§ 169d odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“) a zastaveno řízení o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území dle § 42a zákona o pobytu cizinců.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 6. 2024, č. j. 109390-2/2024-MZV/OPL (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Shrnutí žaloby

3. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně dne 10. 7. 2024 ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „*krajský soud*“) žalobu, kterou se domáhá, aby soud napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
4. První okruh žalobních námitek spočívá v tom, že dle žalobkyně oba správní orgány dospěly na základě příliš restriktivního výkladu pojmu „odůvodněný případ“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců k nesprávnému a nedostatečně odůvodněnému právnímu závěru, že soubor individuálních skutkových okolností případu předestřených žalobkyní, majících dle jejího názoru povahu specifických osobních a rodinných poměrů, pro které by bylo nepřiměřeně přísné, tvrdé a nerozumné trvat na osobním podání žádosti žalobkyní na zastupitelském úřadu, nelze podřadit pod rozsah tohoto pojmu.
5. V souvislosti s tím žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36, ve kterém soud dovodil, že i specifické rodinné poměry mohou být důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Dále žalobkyně zrekapitulovala základní skutkové okolnosti jejího případu. Uvedla, že na území České republiky (dále jen „*ČR*“) oprávněně pobývala od roku 2007. Se svým manželem zde vybudovala rodinu, kdy se jim zde narodili dva společní synové, kteří byli v době podání žaloby ve věku 13 a 8 let. Všichni rodinní příslušníci jsou držiteli povolení k trvalému pobytu na území ČR. Žalobkyně zmínila mimořádně vysokou míru integrace nezletilých synů do české společnosti a jejich emoční a psychickou závislost na matce. Dále žalobkyně uvedla, že do roku 2023 byla taktéž držitelkou povolení k dlouhodobému pobytu, kdy rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky o její žádosti o vydání nového povolení k dlouhodobému pobytu za jiným účelem je aktuálně předmětem soudního přezkumu před krajským soudem pod sp. zn. 55 A 6/2024, přičemž žalobkyně prokazatelně čelila ze strany Ministerstva vnitra České republiky nezákonnému postupu, jak potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 3. 2023, č. j. 2 Azs 267/2022-30.
6. Mezi rozhodné okolnosti případu, které žalobkyně vylicila již v rámci své žádosti ze dne 2. 1. 2024, zařadila délku jejího pobytu v ČR, přítomnost rodinných příslušníků se stabilním pobytovým oprávněním v ČR a vedení soukromého a rodinného života s nimi, závislost nezletilých synů na žalobkyni a míru jejich integrace do české společnosti, specifickou pobytovou situaci žalobkyně a okolnosti, za nichž se v ní žalobkyně ocitla, velkou vzdálenost země státního občanství a finanční a časová náročnost cesty do země státního občanství za účelem osobního podání žádosti na zastupitelském úřadu. Dle žalobkyně soubor všech těchto výjimečných důvodů odůvodňuje závěr, že trvání na tom, aby za účelem osobního podání žádosti opustila svého manžela a své nezletilé syny, by bylo

vzhledem k možným důsledkům této cesty spočívajícím v hmotné nouzi rodiny a ohrožení vývoje, výchovy a výživy nezletilých synů nepřiměřeně přísné, tvrdé a nerozumné.

7. Žalobkyně je přesvědčena, že oba správní orgány nedostatečně zohlednily její specifickou pobytovou situaci, když ta dle žalobkyně ve spojení s ostatními individuálními okolnostmi případu představuje významnou okolnost, jíž měly správní orgány věnovat větší míru pozornosti, aby mohly posoudit, zda případ žalobkyně nemá být podřazen pod pojem odůvodněný případ.
8. Dle žalobkyně dále není pravdivé tvrzení žalovaného, že měla rozvíjet svůj rodinný život v době, kdy její pobytová situace na území ČR byla nejistá. K tomu žalobkyně uvádí, že oba její synové se narodili v době, kdy žalobkyně i její manžel disponovali stabilním pobytovým oprávněním. Komplikace v souvislosti s neprodloužením pobytového oprávnění žalobkyni nastaly teprve v roce 2022, a to z důvodu špatného označení žádosti a jejího posouzení podle jejího označení, nikoliv podle skutečného obsahu ze strany Ministerstva vnitra České republiky, kterým se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 3. 2023, č. j. 2 Azs 267/2022-30. Uzavřel-li žalovaný, že doba strávená v ČR, přítomnost rodiny a absence zázemí v zemi původu nemohou být bez dalšího důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, žalovaná namítla, že tyto důvody neuváděla bez dalšího, nýbrž v souhrnu s dalšími důvody, které měly správní orgány posoudit ve vzájemné souvislosti, nikoliv izolovaně.
9. Vedle toho žalobkyně nesouhlasila s tvrzením žalovaného, že péče o nezletilé syny ve věku 13 a 8 let usídlené v ČR nemůže být sama o sobě důvodem pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. K tomu žalobkyně opětovně zdůraznila, že žalovaný nesprávně hodnotil jednotlivé žalobkyní uváděné důvody izolovaně a odděleně. Žalobkyně rovněž poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2024, č. j. 6 Azs 167/2023-33, týkající se dle žalobkyně skutkově podobného případu, když v souvislosti s ním namítla, že žalovaný nesprávně neuvažoval o důvodech tvrzených a doložených žalobkyní jako o důvodech relevantních pro posouzení její žádosti, respektive pro posouzení existence odůvodněného případu.
10. Žalobkyně rovněž považovala za neodůvodněné a nesprávné tvrzení žalovaného, že její rodinná situace není nijak výjimečná. V souvislosti s tím zopakovala okolnosti jejího dosavadního pobytu na území ČR a rodinné soužití. Dle žalobkyně žalovaný nesprávně nehodnotil, zda by jím uváděné okolnosti odůvodňující možnost žalobkyně vycestovat nedosahovaly intenzity nepřiměřeně přísného, tvrdého a nerozumného opatření.
11. Dále se dle žalobkyně žalovaný nedostatečně zabýval tím, zda její odloučení od nezletilých dětí není opatřením nepřiměřeně přísným, tvrdým a nerozumným, jak vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu, například jeho rozsudek ze dne 28. 7. 2023, č. j. 8 Azs 90/2022-48. K tomu zdůraznila, že prokazatelně byla od dětství hlavní pečující osobou o oba své syny a věnovala jim veškerý svůj volný čas. Oba synové jsou vzhledem ke svému věku na její přítomnost a pozornost dosud závislí a na ni zvyklí. To, že by teoreticky samostatné vycestování žalobkyně a odloučení od jejích nezletilých synů bylo možné, nezodpovídá dle žalobkyně otázku, zda takové opatření není nepřiměřeně přísné, tvrdé a nerozumné.
12. Žalobkyně rovněž považuje za nesprávnou argumentaci žalovaného, že velká vzdálenost či časová a finanční náročnost cesty na zastupitelský úřad nemohou být důvodem pro

upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, když taková argumentace dle žalobkyně odporuje rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2024, č. j. 6 Azs 167/2023-33.

13. V další části žaloby žalobkyně namítla, že oba správní orgány nedostatečně posoudily přiměřenost důsledků zamítnutí její žádosti ve vztahu k vedení ustáleného soukromého a rodinného života žalobkyně chráněného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a vývoj, výchovu a výživu jejích nezletilých synů, kdy v rozporu s § 3 správního řádu nevěnovaly dostatečnou pozornost nejlepšímu zájmu jejích nezletilých synů požívajícímu zvýšené ochrany dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
14. Konkrétně s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36, dle žalobkyně nebylo možné posouzení existence odůvodněného případu ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců a přiměřenosti z hlediska čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ztotožnit a nerozlišovat mezi nimi, což dle žalobkyně správní orgány nesprávně učinily.
15. Napadenému i prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně v této souvislosti vytkla, že absentuje vyhodnocení všech relevantních individuálních okolností případu, vymezení protichůdných veřejných zájmů, konkrétně zájmu na osobním podání žádosti a na ochraně práv proti zájmům žalobkyně a jejích rodinných příslušníků a jejich následné poměření. Dle žalobkyně zájem na osobním podání žádosti spočívá v jejím případě výlučně na dodržení určitého zákonem stanoveného formálního požadavku, naopak zásah do práv na respektování soukromého a rodinného života včetně nejlepšího zájmu dětí dosahuje mimořádné závažnosti, kdy zájem na zachování těchto práv převažuje.
16. K argumentaci žalovaného spočívající v tom, že žalobkyně netvrdila dostatek skutečností stran zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života a nejlepšího zájmu jejích nezletilých synů, se žalobkyně jednak domnívá, že přdestřela dostatek podkladů, jednak s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44, namítá, že v případě posuzování nejlepšího zájmu dítěte byly kladeny vyšší požadavky též na správní orgán, který měl být při zjišťování skutkového stavu aktivní. V této souvislosti žalobkyně odkázala též na závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 4. 2024, č. j. 63 A 4/2023-75. V souvislosti s tím je žalobkyně přesvědčena, že správní orgány stran nejlepšího zájmu jejích nezletilých dětí vycházely z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, kdy vlastní závěr o možnosti odloučení žalobkyně od jejích nezletilých synů na předem nepředvídatelnou dobu nemá dostatečnou oporu v provedeném dokazování či správním spisu.
17. V závěru žaloby žalobkyně namítla, že zastupitelský úřad postupoval v rozporu s vlastní předchozí rozhodovací praxí, tedy nepostupoval ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu tak, aby ve skutkově shodných nebo obdobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly, přičemž žalovaný postup zastupitelského úřadu aproboval, čímž správní orgány porušily zásadu legitimního očekávání.
18. Tuto žalobní námitku žalobkyně upřesňuje v tom smyslu, že zastupitelský úřad v jejím případě odmítl přihlídnout k okolnostem, které v jiných v minulosti řešených věcech shledal relevantními a jimiž odůvodnil upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Žalobkyně tvrdí, že správní orgán prvního stupně v minulosti shledal relevantními nezletilost žadatelů, jejich známost zastupitelskému úřadu, specifickou pobytovou situaci, specifickou rodinnou situaci a přítomnost rodinných příslušníků na území ČR,

disponujících povolením k pobytu, když v případě žalobkyně tyto zcela přehlédl a bagatelizoval s odkazem na výjimečnost každého případu.

19. V souvislosti s tím žalobkyně připomíná, že ačkoliv § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců v sobě kombinuje neurčitý právní pojem odůvodněný případ a správní uvážení správního orgánu, jeho postup nesmí vykazovat znaky libovůle, jelikož by se v takovém případě jednalo o porušení zásady zákazu zneužití pravomoci a správního uvážení podle § 2 odst. 2 správního řádu. Žalobkyně je dále přesvědčena, že v projednávané věci nebyly splněny podmínky pro odchýlení se od dřívější praxe správního orgánu prvního stupně, když důvody pro odchýlení se od dřívější správní praxe přitom nebyly žalobkyni sděleny ani v napadeném rozhodnutí, proto jej žalobkyně považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
20. Konečně žalobkyně v rámci žaloby namítla též nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, a to v souvislosti se všemi shora zmíněnými vadami napadeného rozhodnutí.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného

21. Žalovaný ve svém vyjádření v první řadě uvedl, že se v napadeném rozhodnutí výkladem pojmu „odůvodněný případ“ zabýval, přičemž dospěl k tomu, že zastupitelský úřad postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu citovanou v napadeném rozhodnutí, dostatečně vymezil obsah daného pojmu a aplikoval jej na zjištěný skutkový stav. Žalovaný v tomto odkazuje na bod první napadeného rozhodnutí.
22. K žalobkyní zmiňovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36, žalovaný uvedl, že tento jako příklad specifických rodinných poměrů odůvodňujících upuštění od osobního podání žádosti zmiňuje závažné zdravotní postižení dětí. Jako takový dle žalovaného na důvody uvedené žalobkyní v žádosti o upuštění od osobního podání nedopadá. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, proč okolnosti případu uvedené žalobkyní nelze považovat za odůvodněný případ. Dále žalovaný uvedl, že nespochybňuje, že rodinné důvody mohou být důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti, u žalobkyně však neshledal poměry natolik specifické, aby odůvodnily mimořádný postup v podobě výjimky se zákonem preferovaného pravidla, jako tomu je například v případě závažného zdravotního postižení dětí. Naopak poměry žalobkyně umožňují vykonat cestu do země původu.
23. Dle žalovaného zajišťuje-li ekonomicky rodinu žalobkyně pouze její manžel, zatímco žalobkyně se stará o domácnost a děti navštěvují základní školu, jsou její poměry ustálené a umožňují jí vykonat cestu do země původu. Dává-li žalobkyně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2023, č. j. 8 Azs 90/2022-48, do souvislosti s dopady, které by její odcestování mělo na její děti, tento se dle žalovaného věnuje pouze smyslu možnosti upustit od povinnosti osobního podání žádosti. Skutečnost, že žalobkyně žije na území ČR spolu se svou rodinou, není natolik specifická, aby odůvodňovala upuštění od povinnosti osobního podání.
24. Stran žalobkyní namítané velké vzdálenosti země původu či časové a finanční náročnosti cesty žalovaný uvádí, že jí odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2024, č. j. 6 Azs 167/2023-33, na její případ nedopadá. Dle žalovaného Nejvyšší správní soud Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

naopak ustáleně ve své judikatuře tyto důvody nepřipouští, není-li s nimi spojena nějaká další překážka objektivního rázu. Žalobkyně pouze tvrdila velkou vzdálenost země původu či časovou a finanční náročnost cesty, avšak nepředložila žádné objektivní překážky, které by stěžovaly její cestu do země původu. Také další žalobkyní v této souvislosti odkazovaná judikatura na její případ nedopadá, když tato se týká žádosti nezletilého žadatele a žalobkyně je již zletilá. Žalobkyni nepřibližuje k postavení nezletilého žadatele ani skutečnost, že sama je matkou dvou nezletilých dětí.

25. Pokud se jedná o důvod pro upuštění od osobního podání žádosti spočívající v pobytové situaci žalobkyně, k tomuto žalovaný uvádí, že projednávání věci žalobkyně se díky rozsudku Nejvyššího správního soudu pouze vrátilo k projednání správnímu orgánu první instance. Skutečnost, že žalobkyně měla v minulosti povolení k pobytu, které již nemá, je důvodem, pro který žádá o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, avšak nemůže být důvodem pro upuštění od osobního podání žádosti. Její předchozí pobytové oprávnění bylo pouze na přechodnou dobu, takže jeho skončení není nijak překvapivé, specifické a žalobkyně jej musela předpokládat. Její současná nejistá pobytová situace tedy nemůže představovat důvod pro mimořádný postup udělení výjimky z osobního podání žádosti.
26. K žalobní námitce, že se žalovaný nezabýval žalobkyní tvrzenými důvody ve svém souhrnu odkazuje žalovaný na obsah napadeného rozhodnutí.
27. Stran žalobkyní namítaného nedostatečného rozsahu posouzení přiměřenosti zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života dle čl. 8. Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod žalovaný na základě jím předestřené judikatury Nejvyššího správního soudu uzavírá, že není oprávněn porovnávat zájem na osobním podání žádosti a zásah do práva na soukromý a rodinný život, což provedl zákonodárce již při stanovení povinnosti osobního podání žádosti. Dle žalovaného je jeho úkolem posoudit, zda opodstatněné, doložené individuální okolnosti činí zásah do práv natolik nepřiměřený, že zdůvodní prolomení zákonodárcem stanoveného pravidla. Tvrzení žalobkyně, že v napadeném rozhodnutí zcela zjevně absentuje vyhodnocení všech relevantních individuálních okolností případu, dle žalovaného není nijak konkretizováno, žalovaný tak nemá možnost se vůči němu vymezit a odkazuje proto na obsah napadeného rozhodnutí.
28. Dle žalovaného povinnost správního orgánu zjistit skutkový stav věci dle § 3 správního řádu nesměruje ke zjištění úplného stavu věci, nýbrž pouze takového, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž v řízení o žádosti vychází z informací poskytnutých žadatelem, který má zájem na zdárném skončení věci. V napadeném rozhodnutí proto vycházel z informací poskytnutých žalobkyní. Žalobce považuje žalobkyní citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44, za nepřiléhavý, neboť řízení o povinnosti opustit území nelze z hlediska jeho dopadu na účastníka srovnávat s řízením o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
29. Dále dle žalovaného není důvodná ani námitka žalobkyně týkající se porušení zásady legitimního očekávání vyplývající z § 2 odst. 4 správního řádu. V této souvislosti žalovaný odkazuje na bod zatřetí napadeného rozhodnutí. Dle žalovaného napadené rozhodnutí jasně vymezuje, v čem se situace žalobkyně liší od důvodů, pro které bylo upuštěno v předložených případech, resp. uvádí, proč žalobkyně nemohla rozumně očekávat, že její žádosti o upuštění bude na základě doložených záznamů o usnesení vyhověno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

30. Konečně žalovaný nepovažuje za důvodnou ani žalobkyní namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Tuto dle žalovaného žalobkyně dále nerozvádí, když pouze odkazuje na předešlé tři žalobní body. Dle žalovaného je napadené rozhodnutí řádně odůvodněno a vychází z řádně zjištěného skutkového stavu, který má oporu ve správním spise. Stran tvrzeného odchýlení se žalovaného od zavedené praxe a absence vysvětlení této odchylky žalovaná odkazuje na stranu 8 napadeného rozhodnutí.

III. Právní hodnocení krajského soudu

31. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl v rámci ústního jednání dne 30. 9. 2024. Během tohoto jednání strany sporu setrvaly na svých v řízení uplatněných stanoviscích.
32. Žaloba není důvodná.
33. Podstatou projednávané věci je posouzení, zda správní orgán měl s ohledem na skutkové okolnosti případu žalobkyně upustit od osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

III.A K námitce nepřezkoumatelnosti

34. Krajský soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť důvodnost této námitky by sama o sobě byla důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.
35. Tato žalobní námitka není důvodná.
36. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které *„nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno“* (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 6. 5. 2021, č. j. 7 Azs 350/2020-22). Takovými vadami však napadené rozhodnutí netrpí.
37. V otázce požadavků na kvalitu odůvodnění správního rozhodnutí lze poukázat například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005-65, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že z rozhodnutí správního orgánu musí být mimo jiné patrné, *„proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů“*. Z rozhodnutí správního orgánu tedy musí plynout, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil. Povinnost odůvodnit rozhodnutí však z druhé strany nemůže být

chápana tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument účastníků řízení (srov. obdobně například nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3441/11). Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek a není proto vyloučeno, aby případné mezery odůvodnění tato rozhodnutí vzájemně zaplňovala (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25).

38. Na tomto místě krajský soud připomíná též to, že dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. platí, že žaloba musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Nejvyšší správní soud k tomu ve svém rozsudku ze dne 8. 12. 2005, č. j. 6 Azs 101/2004-52, uvedl, že *„[p]ojem žalobního bodu tak musí být interpretován z hlediska této jeho funkce. V souladu s touto funkcí je pak požadavek konkrétně formulovaného žalobního bodu, který jasně vymezí rozsah soudního přezkumu, a tím i míru zásahu moci soudní do moci výkonné. [...] Připuštěním vágně a nekonkrétně formulovaných žalobních bodů by toto ustanovení ztratilo smysl, správní žaloba by se stala běžným (byť mimořádným) opravným prostředkem.“* Žalobní bod je tedy spojením jak skutkových tvrzení, tak i jejich právního posouzení. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit pouze s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58).
39. Žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů pouze v obecné rovině. V podstatě nijak neargumentuje, čím konkrétně měla být jí tvrzená nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí založena. Z podané žaloby vyplývá, že dle žalobkyně nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí způsobují ostatní žalobkyní namítané vady napadeného rozhodnutí, konkrétně tedy namítaný restriktivní výklad pojmu „odůvodněný případ“, nedostatečné posouzení přiměřenosti zásahu do práva na ochranu soukromého a rodinného života a nejlepšího zájmu nezletilých dětí či namítané porušení zásady legitimního očekávání.
40. Dle náhledu krajského soudu napadené rozhodnutí nedostatkem důvodů netrpí, když odpovídá všem shora citovaným požadavkům na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu. Z napadeného (i prvostupňového) rozhodnutí je patrné, jaké konkrétní důvody vedly správní orgány k závěru, že žádosti žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti nelze vyhovět. Své závěry oba správní orgány podložily přílehavou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Vypořádaly se přitom se všemi okolnostmi, které na podporu své žádosti žalobkyně předestřela. Ve vztahu k této žalobní námitce lze poukázat na to, že přezkoumatelnost rozhodnutí není závislá na subjektivní představě účastníka o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno. Stejně tak nesouhlas účastníka s právním názorem správního orgánu nezakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí, v němž je tento názor obsažen (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2019, č. j. 1 Afs 184/2019-38). Krajský soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí se způsobilé být podrobeno soudnímu přezkumu.

III.B K námitce restriktivního výkladu pojmu „odůvodněný případ“

41. Stěžejní otázku v projednávané věci dle krajského soudu představuje vyhodnocení, zda konkrétní skutkové okolnosti případu předestřené žalobkyní opodstatňují udělení výjimky ze zákonem stanoveného pravidla v podobě povinnosti osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na zastupitelském úřadu.

42. Dle § 42a odst. 5 zákona o pobytu cizinců platí, že *„[ž]ádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podává cizinec na zastupitelském úřadu.“* Dle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *„[ž]ádost o udělení dlouhodobého víza, [...] žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.“*
43. Dle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že *„[s] výjimkou žádostí nepřijatelných podle § 169h odst. 1 písm. b) a § 169h odst. 3 může zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Řízení je v případě podle věty první zahájeno dnem, kdy žádost došla zastupitelskému úřadu. Neupustí-li zastupitelský úřad v případě podle věty první od povinnosti osobního podání žádosti, řízení o žádosti usnesením zastaví. [...]“.*
44. Z hlediska právní teorie je možno předeslat, že § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců v sobě kombinuje správní uvážení a neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“. Tento pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Je na správním orgánu, aby rozhodl, zda konkrétní situace náleží do rozsahu daného pojmu. Jeho úvaha se musí zaměřit na skutkové okolnosti případu a jejich vyhodnocení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023-34).
45. Krajský soud přitom vychází z toho, že shora citovaná právní úprava výslovně předpokládá osobní podání žádosti. Pouze opodstatněné a doložené individuální okolnosti žalobkyně by mohly vést k výjimečnému prolomení tohoto pravidla. Legitimitu tohoto zákonného pravidla již dříve Nejvyšší správní soud akceptoval (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, publikovaný pod č. 3601/2017 Sb. NSS). Judikatura Nejvyššího správního soudu dále dovodila, že možnost upustit od osobního podání žádosti je možností zcela výjimečnou a mělo by k ní být přistoupeno pouze v případech, kdy by trvání na osobním podání žádosti bylo nepřiměřeně přísné, tvrdé či nerozumné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 Azs 77/2015-36, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 10 Azs 219/2015-67, či ze dne 8. 9. 2016, č. j. 10 Azs 163/2016-37). Za odůvodněný případ lze dle judikatury Nejvyššího správního soudu považovat například případy, kdy je žadatel v osobním podání žádosti omezen svým zdravotním stavem, dále případy, kdy bude objektivně nemožné dostavit se k zastupitelskému úřadu, nebo také situace, kdy je dostupnost zastupitelského úřadu z provozních důvodů objektivně velmi ztížena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018-22, či ze dne 28. 7. 2023, č. j. 8 Azs 90/2022-48). V žalobkyní odkazovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2023, č. j. 3 Azs 163/2022-36, soud uvedl, že *„[d]ůvodem pro upuštění od osobního podání žádosti mohou být i specifické rodinné poměry žadatele o bytové oprávnění (např. závažné zdravotní postižení jeho dětí, kvůli němuž není spravedlivé po něm požadovat jejich delší odloučení)“.* Nutno zmínit rovněž to, že ani samotné naplnění znaků odůvodněného případu ještě automaticky nezajišťuje upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Jsou-li příslušným zastupitelským úřadem v konkrétním případě shledány znaky odůvodněného případu, pak je věcí jeho dalšího správního uvážení, zda od povinnosti osobního podání žádosti upustí či nikoliv (srov. § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, dle kterého *„může“* zastupitelský úřad v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti, není k tomu však bez dalšího povinen; k tomu srov. např. rozsudek ze dne 12. 2. 2021, č. j. 2

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

Azs 265/2020-38). Nelze pominout ani skutečnost, že zákon o pobytu cizinců výslovně vyjmenovává případy, kdy cizinec může žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny podat na území ministerstvu (srov. § 42a odst. 6 zákona o pobytu cizinců).

46. Předně krajský soud považuje za nutné vypořádat žalobní námitku spočívající v tom, že dle žalobkyně správní orgány jí uvedené důvody nesprávně nehodnotily ve svém souhrnu jako soubor okolností odůvodňující nutnost upuštění od osobního podání žádosti, nýbrž izolovaně a odděleně. Zákon blíže nestanoví, které případy lze pod pojem „odůvodněný případ“ podřadit a které nikoliv. Dle názoru krajského soudu nelze jednotlivé žalobkyní uvedené důvody žádným způsobem kvantifikovat a souhrnně vyhodnotit, kdy ještě žalobkyně bude schopna dostát zákonem stanovené povinnosti podat žádost o bytové oprávnění osobně v zemi původu, a kdy naopak již takový požadavek bude nepřiměřený, tvrdý či nerozumný. S ohledem výjimečnost institutu upuštění od osobního podání žádosti však dle krajského soudu lze uzavřít, že správní orgány oproti názoru žalobkyně v rámci vlastního hodnocení mají hledat takovou okolnost případu, která zjevně (i sama o sobě) vylučuje možnost dostát zákonem stanovené povinnosti osobního podání žádosti, než že by od zákonem stanoveného požadavku osobního podání žádosti v zemi původu upustily na základě souboru tvrzených okolností, které však objektivně ani subjektivně osobní podání žádosti žádným způsobem nevylučují. Na tom nic nemění ani skutečnost, že tento způsob podání žádosti je pro žalobkyni nekomfortní, je spojen se zvýšenou finanční či časovou náročností či určitým, nikoliv však výjimečným způsobem zasahuje do jejího soukromého či rodinného života.
47. Již v rozsudku ze dne 31. 5. 2011, č. j. 9 Aps 6/2010-106, publikovaném pod 2387/2011 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud dovodil, že „[p]rostřednictvím daného institutu (upuštění od osobního podání žádosti – pozn. krajského soudu) lze tedy zohlednit situace, které budou cizinci důvodně bránit v osobním podání žádosti přímo na zastupitelském úřadě. O jaké typové případy v praxi půjde, zda se má jednat pouze o případy překážek osobní účasti, které jsou na straně cizince, nebo též o případy překážek na straně zastupitelského úřadu, zákon o pobytu cizinců žádným způsobem ani neupravuje ani nenaznačuje. Každé takové posouzení tedy závisí na úvaze zastupitelského úřadu, který by měl při svém rozhodování zohlednit všechny v daném čase a dané zemi existující podstatné okolnosti.“ Žalobkyně neopodstatněnost osobního podání žádosti v zemi původu shledává v délce jejího pobytu v ČR, přítomnosti rodinných příslušníků se stabilním bytovým oprávněním v ČR, vedení soukromého a rodinného života s nimi, závislosti nezletilých synů na žalobkyni a míře jejich integrace do české společnosti, specifické bytové situaci žalobkyně, velké vzdálenosti země státního občanství a finanční a časové náročnosti cesty do země státního občanství. Z uvedeného je zřejmé, že žalobkyně odůvodňuje žádost o upuštění od osobního podání spíše v eventuálních následcích jejího vycestování do země původu či nikoliv zcela výjimečných okolnostech jejího dosavadního života na území ČR, než že by tvrdila okolnosti, která by zjevně vylučovaly, aby se žalobkyně za účelem podání žádosti osobně dostavila na zastupitelský úřad. Bylo-li by záměrem zákonodárce, aby například osoby pobývající na území ČR po delší dobu či pečující zde o své nezletilé potomky, nebyly stíženy povinností vycestovat za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny do země původu, jistě by to do zákona o pobytu cizinců vtělil, resp. takto již učinil např. v podobě zmiňovaného ustanovení § 42a odst. 6 zákona o pobytu cizinců, když tyto podmínky však žalobkyně nesplňuje.

48. Ze žalobkyní uvedených okolností svědčících dle jejího názoru pro upuštění od osobního podání žádosti se krajskému soudu jeví jako nejrelevantnější a nejzávažnější ta skutečnost, že v souvislosti s jejím vycestováním bude fakticky dočasně péči o nezletilé syny žalobkyně zajišťovat pouze manžel žalobkyně (v případě, že zbytek rodiny žalobkyně setrvá na území ČR). V této souvislosti však konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z toho, že je na žadateli o pobytové oprávnění, aby uspořádal své osobní záležitosti tak, že se jeho vycestování na přechodnou dobu za účelem podání žádosti dotkne rodiny žadatele co nejméně. Dle názoru krajského soudu zájem nezletilých dětí na tom, aby o ně pečovali oba rodiče a aby nebyla rodina rozdělena, správní orgány správně vyvažovaly v nyní projednávané věci s legitimním zájmem státu na tom, aby žalobkyně zákonem stanoveným postupem legalizovala svůj pobyt v ČR a aby příslušný zastupitelský úřad, jenž je nejlépe seznámen se specifickými místními poměry ve státě původu žalobkyně, mohl řádně posoudit žádost žalobkyně o udělení povolení k dlouhodobému pobytu (k tomu srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, publikovaný pod 3601/2017 Sb. NSS). V této souvislosti se zcela příležitým jeví odkaz žalovaného na nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2024, č. j. 10 Azs 156/2022-46, kde soud dovozuje, že „[d]očasná nepřítomnost jednoho z rodičů není situací výjimečnou či neřešitelnou. Zastupitelský úřad i stěžovatel popsali žalobci obvyklé alternativy, jak skloubit vycestování do Vietnamu s rodinným životem (možnost péče o nezletilé děti ve státních zařízeních či na komerčním základě). Ne každé řízení, jehož výsledek se může přímo nebo nepřímo promítnout do života nezletilých dětí, má stejně intenzivní dopad do jejich práv [srov. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19 ze dne 14. 4. 2020 (N 70/99 Sb. NU 362)].“ Také v nyní projednávaném případě správní orgány v rámci odůvodnění svých rozhodnutí vysvětlily, proč není odůvodněn závěr, že by zbytek rodiny žalobkyně neměl její dočasnou fyzickou nepřítomnost zvládnout a předeštl způsoby, kterými lze dopady její nepřítomnosti zmírnit. Lze poukázat rovněž na to, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, dovodil, že „[s]amotná skutečnost, že cizinec má na území ČR rodinné vazby tak automaticky nemůže znamenat, že by stanovení povinnosti opustit území představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Je tedy třeba posuzovat, zda by vycestování cizince (s ohledem na to, jak složitý je v daném případě návrat cizince do ČR) mohlo nepřiměřeně zasáhnout jeho soukromý a rodinný život. Nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince v důsledku vydání rozhodnutí o opuštění území však bude zpravidla shledán pouze ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR“. Žalobkyně však ve své žádosti žádné skutečnosti svědčící pro „naprostou nezbytnost“ její přítomnosti na území ČR neuvedla. Nelze opomenout ani usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20, v němž Ústavní soud legitimitu vycestování rodiče nezletilého dítěte za účelem podání žádosti aproboval, když dovodil, že obecně lze po žadateli o pobytové oprávnění spravedlivě požadovat, aby na přechodnou dobu vycestoval do země původu za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, ač má na území České republiky rodinné vazby a fakticky zde již delší dobu žije.
49. Správní orgány v projednávané věci zaujaly stanovisko ke všem žalobkyní uvedeným důvodům pro upuštění od osobního podání žádosti, kdy své závěry podložily příležitou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Na těchto závěrech není dle názoru krajského soudu potřeba ničeho měnit. Žádný z těchto důvodů pak správní orgány neshledaly natolik intenzivní, aby přímo vyloučil možnost dostat zákonem stanovené povinnosti podat žádost o pobytové oprávnění osobně. Právě skutečnost, že žádná ze skutkových okolností Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

tvrzených žalobkyní nepředstavuje relevantní faktickou překážku osobního podání žádosti, svědčí dle krajského soudu pro závěr, že její žádosti o upuštění od osobního podání nebylo možno vyhovět. Zmíněnému postupu správních orgánů proto z pohledu krajského soudu nelze ničeho vytknout.

III. C K námitce nepřiměřeného zásahu do práva na ochranu soukromého a rodinného života a nejlepšího zájmu nezletilých dětí

50. Dále žalobkyně v žalobě namítá, že oba správní orgány nedostatečně posoudily přiměřenost důsledků zamítnutí žádosti žalobkyně na soukromý a rodinný život žalobkyně a vývoj, výchovu a výživu jejích nezletilých synů, kdy nevěnovaly dostatečnou pozornost nejlepšímu zájmu jejích nezletilých synů.
51. V tomto ohledu nelze dle krajského soudu se žalobkyní souhlasit. Správní orgány dostatečně vyhodnotily zásah do jejích soukromých a rodinných poměrů, který její vycestování do země původu představuje. Přitom důsledně vycházely z tvrzení žalobkyně. Ze skutečností, které žalobkyně uváděla v rámci správního řízení či nyní v rámci projednávané žaloby nevyplývá, že by její vycestování spojené s dočasným pobytem ve Vietnamu mělo představovat pro ni samotnou či pro členy její rodiny natolik zásadní zásah, že by bylo namístě kvůli němu přistoupit k upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Žalobkyně opakovaně vyzdvihuje okolnosti jejího dosavadního rodinného soužití na území ČR, neuvádí však žádné konkrétní okolnosti na své straně či na straně své rodiny, které by svědčily pro závěr, že v případě jejího dočasného vycestování do země původu by manžel a nezletilé děti žalobkyně neměli nastalou situaci zvládnout. Dle tvrzení žalobkyně manžel žalobkyně zajišťuje chod domácnosti po finanční stránce. Z ničeho nevyplývá že by manžel žalobkyně, coby pracovně činná dospělá a plně svéprávná osoba, nebyl schopen postarat se v době nepřítomnosti žalobkyně o chod domácnosti. Nepřiměřený zásah nelze shledat ani ve vztahu k nezletilým synům žalobkyně. Oba jsou již dlouho ve věku, kdy plní povinnou školní docházku, což samo o sobě zpochybňuje potřebu přímého výchovného působení jejich matky či zvýšenou naléhavost potřeby její péče o ně. Z ničeho nevyplývá, že by manžel žalobkyně v době její nepřítomnosti nemohl uzpůsobit svůj čas tomu, aby odpovídající péči o nezletilé zajistil. Zároveň z ničeho neplynou okolnosti odůvodňující zvýšenou potřebu osobní péče žalobkyně, jako například zdravotní omezení členů rodiny žalobkyně.
52. Nepřítomnost žalobkyně může pro zbytek její rodiny jistě znamenat určitý diskomfort, tento však dle názoru krajského soudu nepředstavuje zásah takové intenzity, aby bylo nutné udělit žalobkyni výjimku ze zákonem předepsaného pravidla spočívajícího v osobním podání žádosti. V tomto ohledu žalobkyně nepředložila žádný důkaz, na základě kterého by bylo možno dovodit, že jejím dočasným pobytem ve Vietnamu by mohl být způsoben jejím nezletilým synům či manželovi zásah natolik intenzivní povahy, že by vůbec bylo namístě uvažovat o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Jak už krajský soud shora s odkazem na citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, k upuštění od povinnosti osobního podání žádosti může být přistupováno jen výjimečně a v jen v odůvodněných případech. Žalobní argumentace však dle názoru krajského soudu tuto logiku převrací, neboť žalobkyně se domáhá udělení výjimky v případě, kdy zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně a její rodiny nedosahuje nijak významné intenzity. V této souvislosti krajský soud odkazuje na bod 48 odůvodnění tohoto rozsudku a zde uvedené závěry soudů vyšších instancí, zejména pak zmiňované usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20, v rámci kterého Ústavní soud

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

posoudil legitimitu požadavku na vycestování rodiče nezletilého dítěte žijícího na území ČR do země původu za účelem podání žádosti o dlouhodobý pobyt, kdy tento požadavek neshledal za neslučitelný se základním právem stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 10 odst. 2 ve spojení s čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.

53. Namítá-li žalobkyně, že stran posuzování nejlepšího zájmu dítěte měl správní orgán vyvinout aktivitu při zjišťování skutkového stavu, nelze této námitce přisvědčit. Jak vyplývá z nedávného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2024, č. j. 8 Azs 101/2023-38, soud uzavřel, že „konkrétní důvody, které odůvodňují upuštění od povinnosti podat žádost osobně, musí vymezit žadatel, což plyne z jeho povinnosti důvodnost žádosti „doložit“ ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců (rozsudek NSS z 18. 1. 2021, č. j. 5 Azs 258/2020-67, bod 26). Tato povinnost plyne také z toho, že jde o řízení o žádosti cizince, který orgány České republiky o něco žádá (zde o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti), z čehož plyne, že je v jeho vlastním zájmu tvrdit a osvědčit skutečnosti, na základě kterých lze dospět k závěru o tom, že jde o odůvodněný případ uvedený v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. To se týká zejména těch skutečností, které se týkají soukromého a rodinného života žadatele a dalších osob, s nimiž má rodinný vztah. Možnosti správního orgánu zjišťovat takové skutečnosti jsou totiž značně omezené, neboť jde o sféru soukromou, pod ochranou základního práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a – při aplikaci na situaci, na niž dopadá unijní úprava – čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie. Správní orgán ohledně rodinných poměrů (včetně těch, které se týkají nezletilých dětí a jejich nejlepšího zájmu) v tomto řízení o žádosti může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí žadatel, ledaže jsou správnímu orgánu některé skutečnosti známy z probíhajícího či souvisejícího řízení. Iniciativa nicméně musí přicházet především ze strany žadatele a je především na něm, zda stran soukromého a rodinného života poskytne správnímu orgánu hodnověrné informace, které mohou vést k závěru o naplnění pojmu odůvodněný případ uvedeného v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.“ Od uvedených závěrů není dle krajského soudu důvod se odchýlovat. Z uvedeného je patrné, že to byla právě žalobkyně, která měla tvrdit a náležitě prokázat okolnosti, které svědčí o nepřiměřenosti zásahu do práva na ochranu nejlepšího zájmu jejích nezletilých synů, resp. do práva na ochranu soukromého a rodinného života. Odkaz žalobkyně na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44, je dle krajského soudu nepřiléhavý, neboť tento rozsudek se týká skutkově zcela odlišné věci a zásah do práva na ochranu nejlepšího zájmu dětí v souvislosti se správním orgánem ukládanou povinností opustit území členských států EU dosahuje výrazně vyšší intenzity, než je tomu v nyní posuzovaném případě žalobkyně.
54. Nelze přisvědčit ani námitce žalobkyně, že žalovaný dostatečně nepoměroval mezi veřejným zájmem na osobním podání žádosti proti zájmům žalobkyně a jejích rodinných příslušníků. Úkolem správního orgánu není v každém individuálním případě objasňovat rozumnost či nezbytnost zákonem stanoveného požadavku osobního podání žádosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2020, č. j. 8 Azs 351/2018-50). Zákon, ani relevantní judikatura, povinnost provedení testu přiměřenosti správním orgánům neukládá. Naopak samotný zákon jednoznačně upřednostňuje zájem na osobním podání žádosti. K výjimečnému prolomení tohoto pravidla může dojít jen na podkladě opodstatněných a doložených individuálních okolností žadatele, jak zde již krajský soud opakovaně vyložil. Tyto podle zákona nejsou v hodnotové rovině s výše uvedeným

veřejným zájmem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2023, č. j. 9 Azs 19/2023-39). Žalovaný nebyl povinen vyložit, v čem převažuje zájem na osobním podání žádosti nad zájmem žalobkyně setrvat se svou rodinou na území ČR. Takové úvahy by představovaly vybočení ze zákonem stanoveného pravidla uvedeného v § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

55. Dle krajského soudu nejsou správní orgány povinny činit podrobný test proporcionality, v jehož rámci by vážily zájem státu na dodržení předepsaného způsobu podání žádosti vůči zájmu žadatele na tom, aby nebyl nucen vycestovat do země svého původu. Ze zákona o pobytu cizinců vyplývá pouze povinnost správních orgánů na základě svého správního uvážení posoudit, zda konkrétní žadatelem tvrzené důvody, pro které se domáhá upuštění od povinnosti osobního podání žádosti, lze podřadit pod neurčitý právní pojem „odůvodněný případ“ a v souvislosti s tím uvažovat, zda od povinnosti osobního podání žádosti upustí či nikoli. V nyní projednávané věci správní orgány dospěly k závěru, že se o odůvodněný případ nejedná. Je proto zcela lhostejné, jestli se žalobkyně domnívá, že zájem státu na dodržení zákona nepřevažuje její zájem na upuštění od nutnosti vycestovat za účelem osobního podání žádosti, neboť se vůbec nejedná o právně relevantní úvahu. Nic pak na věci nemůže změnit ani poukaz žalobkyně na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod chránící právo na rodinný život, neboť, jak už krajský soud shora konstatoval, Ústavní soud dospěl k závěru, že i z hlediska tohoto práva lze obecně po žadateli o pobytové oprávnění spravedlivě požadovat, aby na přechodnou dobu vycestoval do země svého původu za účelem osobního podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu, ač má za území ČR rodinné vazby a fakticky zde již delší dobu žije.
56. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu dovozuje, že na povinnost osobního podání žádosti o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu v zemi původu nelze hledět jako na zbytečný formalismus. Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 12. 2. 2021, č. j. 2 Azs 265/2020-38, dovodil, že „zákonné zakotvení povinnosti osobního podání žádosti (...) sleduje legitimní cíl, jímž je ověření totožnosti, motivace a osobní a dalších poměrů žadatele, na základě čehož může Česká republika zvážit bezpečnostní rizika a jiné aspekty související s následným uvážením, zda má či nemá být vyhověno žádosti žadatele.“
57. Krajský soud proto s ohledem na shora uvedené uzavírá, že správní orgány dostatečně posuzovaly přiměřenost důsledků zamítnutí žádosti žalobkyně o upuštění od osobního podání žádosti z hlediska možných dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně či do práva na ochranu nejlepšího zájmu nezletilých dětí žalobkyně, kdy ze žalobkyní tvrzených skutečností nevyplývalo, že by důsledky jejího vycestování představovaly nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně či jejích rodinných příslušníků pobývajících na území ČR.

III.D K námitce porušení zásady legitimního očekávání

58. Konečně se krajský soud zabýval též námitkou žalobkyně spočívající v porušení zásady legitimního očekávání, když však ani tuto neshledal důvodnou.
59. Dle § 2 odst. 4 správního řádu platí, že „[s]právní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“
60. Žalobkyně ke své žádosti přiložila čtyři anonymizované záznamy o usnesení, kterými zastupitelský úřad upustil od osobního podání žádosti. Konkrétní skutkové okolnosti Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

jednotlivých případů posuzovaných zastupitelským úřadem z těchto záznamů o usnesení nejsou zřejmé, kdy však z odůvodnění tří z těchto záznamů o usnesení (ze dne 25. 4. 2022, 28. 3. 2022 a 21. 2. 2023) se podává, že zastupitelský úřad přistoupil k upuštění od osobního podání žádosti vedle jiných okolností též z důvodu „*velmi nízkého věku účastníka řízení*“. Z odůvodnění čtvrtého z předložených záznamů o usnesení (ze dne 19. 4. 2022) vyplývá, že zastupitelský úřad zohlednil zejména „*mimořádně specifickou rodinnou situaci účastníka řízení a skutečnost, že nejbližší rodinní příslušníci účastníka řízení pobývají na území ČR na základě pobytového oprávnění k trvalému pobytu*“, kdy tyto okolnosti nejsou blíže specifikovány.

61. Dle názoru krajského soudu rozhodoval-li zastupitelský úřad o upuštění od osobního podání žádosti, kdy žadatelem bylo nezletilé dítě, lze již s ohledem na tuto skutečnost uzavřít, že zastupitelský úřad vycházel ze zcela rozdílných skutkových okolností případu, než které ve prospěch upuštění od osobního podání žádosti uvádí žalobkyně, která je již osobou zletilou. Na tom nic nemění ani skutečnost, že se žalobkyní odkazované případy teoreticky mohly v některých jednotlivostech shodovat s případem žalobkyně. Rovněž ze čtvrtého z předložených záznamů o usnesení není patné, v čem konkrétně spočívala mimořádně specifická rodinná situace účastnice řízení, kterou zastupitelský úřad shledal. Žalobkyně žádným způsobem netvrdí, v čem konkrétně shledává podobnost tohoto případu. Žalobkyně v žádosti pouze obecně uvádí, že argumenty zastupitelského úřadu pro upuštění od osobního podání žádosti měly představovat mimo jiné věk žadatelů, známost žadatelů zastupitelskému úřadu či specifická pobytová situace žadatelů. Z pouhého odkazu na skutečnost, že zastupitelský úřad v rámci odůvodnění jako jeden z důvodů pro upuštění od osobního podání žádosti bez dalšího uvedl specifickou rodinnou situaci tohoto účastníka řízení, nelze dovozovat, že skutková podstata tohoto případu se s případem žalobkyně shodovala natolik, že by žalobkyně mohla očekávat stejný výsledek posouzení její žádosti, resp. dovozovat porušení zásady legitimního očekávání, pokud zastupitelský úřad její žádosti nevyhověl.
62. Krajský soud proto uzavírá, že v posuzovaném případě neshledal v postupu správních orgánů porušení zásady legitimního očekávání. Jak již bylo výše několikrát konstatováno, zastupitelský úřad, potažmo žalovaný, je povinen posuzovat každý případ jednotlivě a zohlednit všechny okolnosti daného případu ve svém souhrnu, což dle krajského soudu v nyní projednávaném případě učinil a své závěry řádně zdůvodnil.

IV. Závěr a náklady řízení

63. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
64. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 30. září 2024

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
samosoudkyně